

reld. Minstens zo belangrijk als de benoeming van de nieuwe Hoge Vertegenwoordiger is daarom de aanduiding van de commissaris bevoegd voor het Europees Nabuurschapsbeleid (het beleid tegenover de landen in de mediterrane wereld, Oost-Europa en de Zuidelijke Kaukasus) en de commissarissen bevoegd voor handel en diverse interne economische portefeuilles. Niet

Federica Mogherini, maar wel deze commissarissen beschikken immers over de bevoegdheden om nieuwe beleidsideeën ook in de praktijk om te zetten. Maar dan moet Mogherini haar collega's en Commissievoorzitter Juncker ervan overtuigen dat het surrealistisch is te denken dat Europa veilig en welvarend kan zijn als de omringende regio's dat niet zijn.

MISSCHIEN IS ER WEL GEEN NOOD AAN EEN ERVAREN HOGE VERTEGENWOORDIGER?

Federica Mogherini is misschien niet dat sterke profiel waarop veel EU-waarnemers gehoopt hadden, maar ze is wel een realistische keuze geweest, schrijft **STEPHAN KEUKELEIRE**. Want kun je wel verwachten dat 28 landen altijd op dezelfde lijn zitten als het over buitenlands beleid gaat?

Mogherini is nog zo'n gekke keuze niet

STEPHAN KEUKELEIRE
Wie? Hoogleraar Europees buitenlands beleid (KU Leuven/Europacollege). Auteur van 'The foreign policy of the EU' (Palgrave).
Wat? Dat Federica Mogherini weinig zal te zeggen hebben

in de acute crisissen staat nu al vast. Ze kan haar dus betere focussen op andere Europese uitdagingen zoals de moeilijkheden in de mediterrane landen.

Namelijk een nuchtere kijk op wat je van 'Gemeenschappelijk Buitenlands en Veiligheidsbeleid' kan verwachten. De keuze wijst erop dat veel landen erin berusten dat een echt gemeenschappelijk beleid in de huidige context erg moeilijk is gezien de grote verschillen tussen de 28 lidstaten. Niet alleen wat strategische, economische en andere belangen betreft, maar ook over de diplomatieke, militaire en financiële middelen die ze kunnen inzetten om een crisis aan te pakken. Het weerspiegelt een inschatting in Parijs, Londen en Berlijn dat het al moeilijk genoeg is om onderling overeen te komen - laat staan dat ze ook nog rekening zouden houden met de 25 andere landen, waarvan het overgrote deel toch niets te bieden heeft als er moet worden opgetreden. Vanuit dat standpunt is er ook geen nood aan een ervaren Hoge Vertegenwoordiger, aangezien vooral de grote lidstaten in crisissituaties van haar (en van de EU in haar geheel) toch geen actieve inbreng verwachten.

Een dosis realisme zal ook Federica Mogherini ervan weerhouden om in gevoelige crisissen in de plaats van de lidstaten proberen op te treden. Bovendien moet ze rekening houden met de Poolse premier Donald Tusk als nieuwe voorzitter van de Europese Raad. Gezien zijn achtergrond en ervaring zal hij zich immers willen profileren in de crisis in Oekraïne.

Migratiestromen

De nieuwe Hoge Vertegenwoordiger kan zich daarom misschien beter concentreren

Parijs, Londen en Berlijn hebben het al moeilijk genoeg om onderling overeen te komen. Laat staan dat ze ook nog rekening zouden houden met de 25 andere landen

op andere cruciale uitdagingen voor het Europees buitenlands beleid. Een daarvan is het mislukte mediterrane beleid van de EU fundamenteel herdenken. Dat beleid werd in 1995 met de ambitieuze Barcelona-conferentie opgestart met als doel samen te werken op drie domeinen. Op economisch vlak markteconomische en financiële hervormingen ondersteunen in het Middellandse Zeegebied, op politiek vlak streven naar verbeterde samenwerking tussen de landen in de regio en er de democratie, mensenrechten en de rechtsstaat versterken, en tot slot de socio-culturele relaties versterken tussen de volkeren aan beide zijden van de Middellandse Zee.

In 2004 werd het zogenaamde Proces van Barcelona opgevolgd door het Europees Nabuurschapsbeleid, dat meer de focus legt op migratiestromen. Twintig jaar na Barcelona zijn er echter nauwelijks positieve resultaten te zien. De blijvende stroom bootvluchtelingen (denk maar aan de honderd doden die tijdens de Europese Raad van dit weekend verdronken zijn) herinnert ons

bijna wekelijks aan het dramatische gebrek aan slagkracht inzake de migratieproblematiek. Hier kan Mogherini steunen op de lange diplomatieke ervaring van Italië met de mediterrane wereld én op haar eigen gevoeligheid voor de ontwikkelingen in de islamitische wereld. Haar leeftijd en dynamisme, haar vroegere betrokkenheid in diverse internationale jongerenorganisaties en haar gevoeligheid voor de werkloosheidsproblematiek kunnen daarbij een troef zijn. Ze kan erop toezien dat de EU haar mediterrane beleid zo hervormt dat er niet alleen aandacht is voor institutionele en macro-economische hervormingen in de betrokken landen, maar ook voor het welzijn van de jonge bevolking in die regio.

Islamitische gevoeligheden

Mogherini kan de bevolking in de omliggende landen ervan proberen te overtuigen dat de EU wel in staat is om haar een toekomstperspectief te bieden en dat ze geïnteresseerd is in de schrijnende werkloosheid, zowel in de betrokken landen als ten aanzien van de allochtone bevolking in de EU. Ze kan ook proberen aan te tonen dat de EU niet alleen de eigen belangen en waarden wil promoten, maar ook rekening wil houden met de gevoeligheden in de islamitische samenlevingen.

Een kentering in het EU-beleid én in de perceptie over Europa is in ieder geval essentieel, wil je vermijden dat de bevolking in de betrokken landen nog meer de toelucht neemt tot radicaliserende islamitische bewegingen en partijen in de mediterrane we-

Maar je kunt Federica Mogherini's benoeming ook als een blijk van realisme zien.